

EXPUNERE DE MOTIVE

Principatele Moldova și Țara Românească (Muntenia), alegând la 5 și respectiv 24 ianuarie 1859 același domnitor, pe Alexandru Ioan Cuza, au înfăptuit Unirea celor două Principate Române într-un singur stat. Domnitorul Alexandru Ioan Cuza, considerat de istorici fondatorul României, în *Proclamația către popor* din 11 decembrie 1861, cu prilejul desăvârșirii Unirii administrative, spunea: „Români,... Alesul vostru vă dă astăzi o singură Românie. Vă iubiți Patria, veți ști dar a o întări. Să trăiască România!”. În București, orașul devenit singura capitală, s-a deschis la 24 ianuarie 1862 ședința Adunării Elective (Legislative), primul Parlament al noului stat devenit oficial, România. S-a finalizat astfel și Unirea politică, țara având un singur guvern, un singur parlament și o singură capitală. Deși scurtă, durând numai 7 ani, domnia lui Alexandru Ioan Cuza a pus bazele politice, economice, sociale și culturale ale României. Autoritățile au stabilit ca 24 ianuarie 1859 să fie declarată zi de sărbătoare națională, dedicată aniversării Unirii Principatelor și întemeierii României. 24 ianuarie - Ziua Unirii - a fost prima sărbătoare națională a României și a rămas sărbătoare națională până azi.

După abdicarea domnitorului Alexandru Ioan Cuza la 11 februarie 1866, puterea a fost asumată de o Locotenentă domnească, iar la 10 mai 1866 a avut loc intrarea festivă în București și proclamarea ca domnitor al României a principelui german Carol I. 10 mai - Ziua „suirii pe tron a M.S. Domnitorul” a devenit sărbătoare națională, pentru omagierea domnitorului Carol I. „Sărbătoarea națională de 10 mai”, cum i se spunea în epocă, era în fapt „Ziua Carol I” și a dinastiei fondată de acesta.

România nu era încă stat independent, aflându-se sub suzeranitatea Imperiului Otoman și considerată „provincie privilegiată a Imperiului” de Constituția otomană din 1876. În luna aprilie 1877 a început războiul dintre Imperiul Țarist și cel Otoman, iar Guvernul României a semnat o convenție militară cu Imperiul Țarist prin care trupele țariste puteau trece pe teritoriul țării noastre pentru a ataca imperiul Otoman. Întrucât România a dat drept de trecere trupelor ruse, Turcia a bombardat malul românesc al Dunării iar armata română a deschis și ea foc peste Dunăre.

Adunarea Deputaților și Senatul, cele două Camere care alcătuiau Reprezentanța Națională (Parlamentul), constatând că România se află în stare de război cu Imperiul Otoman, cu care a rupt legăturile, **au votat și aprobat în ședința publică din data de 9 mai 1877** moțiunea prin care a fost proclamată Independența de Stat a României. (Moțiunea Adunării Deputaților este publicată în Monitorul oficial nr. 118 din 27 mai 1877, iar Moțiunea Senatului este publicată în Monitorul oficial nr. 109 din 14 mai 1877.)

Reproducem moțiunea votată de Senat în ședința din 9 mai 1877 așa cum a

fost publicată în Monitorul Oficial al României: „Senatul, luând act de pozițiunea creată României de Imperiul Otoman, consideră Statul Român *independinte* și invită pe guvern a **lucra ca independința ei să fie recunoscută și garantată de marile Puteri Europene, a căror dreptate și sprijin au contribuit în tot timpul la desvoltarea României.**”

A existat consens politic între Guvern, Parlament și Domnitor, ca independența **României să fie proclamată de către Parlament într-o ședință publică**, știindu-se că, potrivit Constituției din 1866, Parlamentul reprezintă Națiunea.

Guvernul a fost reprezentat la ședințele Camerelor de Mihail Kogălniceanu, ministrul Afacerilor Străine care, răspunzând unei interpelări a deputatului Nicolae Fleva, a declarat: „Suntem independenți, suntem o națiune de sine stătătoare (...). Guvernul va face tot ce va fi cu putință ca starea noastră de stat independent și de sine stătător să fie recunoscută de Europa la viitoarea pace”.

Ion C. Brătianu, președintele Consiliului de Miniștri, Mihail Kogălniceanu, ministru de Externe, C. A. Rosetti, președintele Adunării Deputaților, Dimitrie Ghica, președintele Senatului, cu știința și acordul domnitorului Carol I, au forțat independența României. Nicolae Iorga, în sinteza sa de istorie a Războiului Independenței, în capitolul „Cei patru făuritori ai independenței” se referă la patru personalități politice ca autori ai independenței, în **următoarea ordine: Carol I, C.A. Rosetti, Mihail Kogălniceanu și I.C. Brătianu** (*N. Iorga, Războiul pentru independența României ed. 1927, p. 188-190*). **I.G.Duca îl consideră autor principal al independenței pe I.C.Brătianu.** „Este știut că lupta pentru independență a fost dusă de Ion Brătianu”, scrie în memoriile sale elaborate în 1919 (*I.G. Duca, Memorii, ed. 1992, p. 108*).

Importanța votului din **9 mai 1877** a fost apreciată de domnitorul Carol I chiar în ziua următoare, când se celebrau 11 ani de la urcarea sa în scaunul domnesc (10 mai 1866). Cu această ocazie, Dimitrie Brătianu, vicepreședintele Senatului, a spus: „Camera și Senatul au recunoscut independența României față cu Turcia. Măria ta, în capul eroicei noastre armate, vei face a se impune inamicului și a fi recunoscută și de puterile garante.”

De asemenea, în mesajele adresate Adunării Deputaților și Senatului la 15 iunie 1877, la închiderea sesiunii extraordinare, domnitorul a menționat: „Dumneavoastră, **în ziua de 9 mai ați proclamat independența completă a României.** Nu v-ați oprit în simpla rostire a acestui mare vot național; dvs. ați dat guvernului meu toate mijloacele pentru ca însuși, cu arma în mână, să poată lucra ca acel vot să devină o realitate (...)Vă exprim, în numele țării, recunoștința mea pentru marile acte naționale ce ați săvârșit, pentru trebuințele publice ce ați îndestulat, pentru concursul luminat ce ați dat guvernului meu.” (Mesajele domnitorului sunt publicate în Monitorul oficial nr. 135 din 16 iunie 1877.)

Din punct de vedere juridic, actul oficial prin care a fost proclamată Independența României îl constituie **moțiunea Parlamentului din 9 mai 1877**, act cu caracter constituțional. Chiar și domnitorul Carol I a recunoscut acest adevăr istoric, i-a felicitat și decorat pe senatori și deputați pentru votul din 9 mai 1877, în planul dreptului internațional, moțiunea este o declarație unilaterală a Statului Român, adoptată de cel mai autorizat for al ei - Parlamentul.

Proclamarea independenței a devenit publică chiar din momentul adoptării moțiunii (ședința Parlamentului fiind publică) și a fost primită cu entuziasm de populație. Atmosfera și starea de spirit din ziua de 9 mai 1877 au fost descrise în presa vremii. Ziarul „Românul” din 9-10 mai 1877, relatând pe larg acest eveniment emoționant, conchide: „Camera și peste câteva momente Senatul, au statornicit în fine, într-un mod limpede și bărbătesc noua situație a României. Independența absolută a României este oficial consacrată și proclamată.” Constantin Bacalbașa, în lucrarea memorialistică „*Bucureștii de altădată*” a înregistrat faptele petrecute de la 1870 la 1914. Referindu-se la data de 9 mai 1877, relatează că după ce Camera și Senatul au votat aceeași moțiune prin care independența României era definitiv hotărâtă, „marea mulțime care asistase la Cameră, atât în tribunele publice cât și în curte și pe Dealul Mitropoliei la săvârșirea marelui act, se revarsă spre centrul capitalei. Drapelele sunt arborate, valurile mulțimii străbat orașul, studenții manifestează cu cântece patriotice, se aude răsunând «Deșteaptă-te Române!». Și până târziu în noapte, poporul capitalei, fericit petrece” (*Ediția 2014*, p. 350-351).

Nicolae Iorga, în „Războiul pentru independența României” scrie că „proclamarea independenței în ședință publică dorită de Kogălniceanu, după ce Rosetti se asigurase de voturi, se făcu în cea mai caldă atmosferă de înfrățire” (*Ediția 1927*, p. 98-99).

Academia Română, în istoria Românilor editată în 2015, menționează că „la 9 mai 1877, conformându-se dorinței cetățenilor, armatei, opiniei publice, grupărilor politice și guvernului, Parlamentul avea să proclame independența României”. Independența de Stat a României a fost proclamată de Parlamentul țării, și nu de domnitorul Carol I, iar data exactă este 9 mai, scrie profesorul Ioan Scurtu (Istoria Românilor în timpul celor patru regi, vol. I - Carol I, ed. 2011, p. 105). Profesorul Ion Bulei menționează de asemenea că „la 9 mai 1877, Parlamentul declară independența absolută a României” (O istorie a Românilor, ed. 2012, p. 107). Aceeași dată de 9 mai este consemnată și de academicianul Dinu C. Giurescu în Istoria României în date (Ediția 2010, p. 239), precum și de către alți istorici, indiferent de epocă.

Independența proclamată de Parlament la 9 mai 1877 este opera națiunii române și a fost apărută de armata română prin participarea la războiul ruso-turc din anii 1877-1878. Ostașii români, având pe generalul Alexandru Cernat comandant de operații și pe domnitorul Carol I „capul puterii armate”, au cucerit independența națională. Congresul de la Berlin încheiat la 1 iulie 1878, a

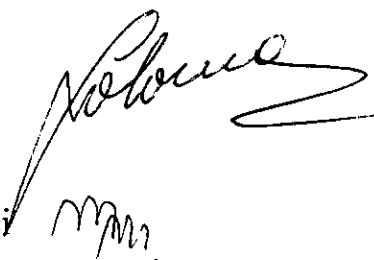
recunoscut independența, iar țările europene au încheiat ulterior relații diplomatice cu România.

Pentru aceste considerente, vă supunem spre dezbatere și adoptare prezenta inițiativă legislativă.

INIȚIATORI,

Deputat Adrian Solomon

Deputat Nicolae Mircovici

The image shows two handwritten signatures in black ink. The first signature, corresponding to Adrian Solomon, is a large, stylized cursive script. The second signature, corresponding to Nicolae Mircovici, is a smaller, more compact cursive script.